

Marki, 29 styczeń 2019 r.

dr Roman Majka

Kuria Generalna

Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Markach

al. Marsz. Józefa Piłsudskiego 248-252

05-270 Marki

AUTOREFERAT

I. IMIĘ I NAZWISKO: Roman Majka

II. POSIADANE DYPLOMY, STOPNIE NAUKOWE/ARTYSTYCZNE – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

- 1989 tytuł zawodowy magistra teologii nadany w Instytucie Teologicznym Księży Misjonarzy, Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, na podstawie pracy magisterskiej: „Historia i architektura kościoła zgromadzenia księży michalitów w Miejscu Piastowym”, prowadzonej pod kierunkiem prof. dr. hab. Bolesława Przybyszewskiego.
- 1996 dyplom ukończenia dwusemestralnych studiów podyplomowych uzyskany w Podyplomowym Studium Archiwistyki, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na podstawie pracy: „Zarys historii Archiwum Generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola”, prowadzonej pod kierunkiem prof. dr. hab. Bohdana Ryszewskiego.
- 1997 dyplom ukończenia dwusemestralnych studiów podyplomowych, uzyskany w Podyplomowym Studium Archiwistyki, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na podstawie pracy: „Opis zespołu Archiwum Generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola jego podzespołu i serii w standardzie FOPAR”, prowadzonej pod kierunkiem prof. dr. hab. Bohdana Ryszewskiego.

2006 stopień naukowy doktora nauk humanistycznych nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, na podstawie dysertacji: „Problemy opracowania zasobu archiwów zakonnych w skomputeryzowanych systemach informacyjnych na przykładzie Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola”, prowadzonej pod kierunkiem prof. dr. hab. Bohdana Ryszewskiego.

III. INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU w jednostkach naukowych/artystycznych:

1995–2019 funkcja archiwisty w generalnym domu zakonnym Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Markach i od 1997 r. funkcja archiwisty generalnego Księży Michalitów w Markach.

2008–2019 wykładowca akademicki w Szkole Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie, na wydziale humanistycznym.

2010–2012 przedsięwzięcie badawcze: „Utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy”, realizowane na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, (uczestnik etapu A24 – tj. opracowanie strategii i metodyki digitalizacji i udostępniania dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w ramach tworzonej platformy na przykładzie zbiorów kościelnych).

IV. WSKAZANIE OSIĄGNIĘCIA wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (DzU z 2003 r., nr 65, poz. 595 z późn. zm.):

A. tytuł osiągnięcia naukowo/artystycznego:

„Archiwa i procesy archiwotwórcze wybranych zgromadzeń zakonnych założonych na ziemiach polskich w XIX i XX wieku”.

B. autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa:

Roman Majka CSMA, „Archiwa i procesy archiwotwórcze wybranych zgromadzeń zakonnych założonych na ziemiach polskich w XIX i XX wieku”, Marki 2019, Wydawnictwo Michalineum.

C. omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania:

Przedmiot badań niniejszej rozprawy naukowej obejmuje pięćdziesiąt jeden polskich zgromadzeń zakonnych obrządku łacińskiego założonych w XIX i XX wieku przez polskich, charyzmatycznych założycieli na ziemiach polskich. Były to lata: pod zaborami: pruskim, rosyjskim i austriackim, dwudziestolecia międzywojennego, dwóch wojen światowych i transformacji ustrojowej (1989). Prezentując cele badawcze, w rozprawie zwrócono uwagę na realizację zadań apostolskich, jakie przyjmowały te zgromadzenia zakonne dla polskich potrzeb narodowych, w tym: walkę o wolność i niepodległość, a także na obieg informacji po ich strukturach organizacyjnych i procesy archiwotwórcze.

Dokumentacja kancelaryjna przechowywana w archiwach polskich zgromadzeń zakonnych, odzwierciedla szereg uwarunkowań zewnętrznych, w tym: społeczno-ekonomicznych i politycznych, przemiany ustrojowe, rozwój techniki, wprowadzanej technologii i uwarunkowań wewnętrznych, obejmujących: struktury organizacyjne polskich zgromadzeń zakonnych, hierarchiczny ustrój w centralistycznym zarządzaniu z elementami decentralizacji oraz prezentacji władz i urzędów. Struktury organizacyjne zgromadzeń zakonnych, pozwalają nakreślić pola badawcze systemów informacyjnych w zakresie rozbudowanych wewnętrznych struktur organizacyjnych, ujmujących przebieg komunikacyjnych strumieni informacji w układzie pionowym i poziomym, z wyjściem na zewnątrz do innych zgromadzeń zakonnych oraz instytucji kościelnych i państwowych.

Dokumentacja kancelaryjna przechowywana w archiwach polskich zgromadzeń jest bogatym źródłem informacji i stanowi najczęstszy przedmiot zainteresowań archiwistów zakonnych. Badając przetwarzanie tych źródeł, warto zwrócić uwagę, jak narastała ta dokumentacja w poszczególnych etapach tego procesu. Aby ustalić jej wartość archiwalną, a także ewentualny brak dokumentów w zasobie archiwów zgromadzeń zakonnych, zainicjowano badania procesu archiwotwórczego, na które złożył się proces aktotwórczy i archiwizacji. Ujmując proces aktotwórczy uwzględniono trzy etapy, w tym:

powstawanie pism urzędowych i zachodzących relacji między nimi, powstawania jednostek kancelaryjnych i zachodzących relacji między nimi oraz powstawanie układów registratur i pomocy kancelaryjnych. Podczas omawiania procesów archiwizacji wskazano dwa etapy: selekcję i opracowanie archiwalne.

W badaniu systemów informacyjnych na poszczególnych poziomach struktur organizacyjnych zgromadzeń zakonnych, zwrócono uwagę na poziom: generalatu, prowincji, wiceprowincji, delegatury, wikariatu, domu zakonnego, wspólnoty terytorialnej z ich władzami i urzędami. A w układzie pionowym i poziomym eksponowano przebieg informacji, kierunki ich przepływu, tworzące strumienie i kanały komunikacyjne.

W prezentacji polskich charyzmatycznych założycieli zgromadzeń zakonnych, zwrócono uwagę na represje zaborców (pruskiego, rosyjskiego, austriackiego), wskazując, że założyciele tych zgromadzeń niejednokrotnie organizowali swoje struktury w utajeniu, nadając im formułę świeckich stowarzyszeń. Te zakładane stowarzyszenia przyjmowały duchowość, charyzmat, zadania apostołskie swoich założycieli i czasem przekształcały się w zgromadzenia zakonne.

Bł. Edmund Bojanowski był jednym z pierwszych założycieli polskich zgromadzeń zakonnych, który u schyłku XIX wieku, na terenie zaboru pruskiego prowadził działalność edukacyjną, niosąc pomoc charytatywną osobom pozostającym w potrzebie duchowej i materialnej. W duchu błogosławionego ukonstytuowały się struktury organizacyjne czterech żeńskich zgromadzeń zakonnych Sióstr Służebniczek: Wielkopolskie, Dębickie, Starowiejskie, Śląskie. W tych ramach podstawę stanowił wewnętrzny rozwój duchowy, a jego zewnętrznym wyrazem była działalność apostołska. Podobną aktywność podjął bł. o. Honorat Koźmiński na przełomie XIX i XX wieku, który w zaborze rosyjskim założył dwadzieścia sześć polskich zgromadzeń zakonnych i pięć kolejnych posiadających własnych założycieli, pozostających pod jego duchowym wpływem. Jego charyzmat udzielał się wielu założycielom i współzałożycielom polskich zgromadzeń zakonnych. Ich działalność apostołska koncentrowała się na: oświacie, edukacji, wychowaniu i pomocy charytatywnej, zapewniającej wsparcie: duchowe i materialne. W sumie najwięcej (trzydzieści jeden) polskich zgromadzeń zakonnych założono na terenie zaboru rosyjskiego. Z tej liczby trzynaście zostało rozwiązanych, głównie ze względu na niewielką liczbę członków i brak dalszej perspektywy działalności.

Po odzyskaniu niepodległości (1918) przed narodem Polskim stanęły nowe wyzwania. W poczuciu współodpowiedzialności za chrześcijański rozwój narodu polskiego założyciele zgromadzeń zakonnych podejmowali szereg oddolnych inicjatyw

wsparcia materialnego. W kolejnych latach (1918–1936) utworzono piętnaście nowych polskich zgromadzeń zakonnych. Do czasu wybuchu II wojny światowej układ struktur organizacyjnych polskich zgromadzeń zakonnych nie uległ zmianie i normował je *Kodeks Prawa Kanonicznego* (z 1917). Polskie zgromadzenia zakonne prowadziły: działalność oświatową, edukacyjną, charytatywną, duszpasterską, administracyjną i ekumeniczną na rzecz osób przebywających na emigracji.

Po II wojnie światowej (1947–1990) utworzono jeszcze cztery polskie zgromadzenia zakonne, nastawione, m.in. na wewnętrzne: uświęcanie, organizację struktur organizacyjnych oraz działalność zewnętrzną, wyrażaną w dziełach apostoelskich. Odpowiadając na potrzeby reewangelizacji polscy założyciele zakładali nowe polskie zgromadzenia zakonne. W ich działalność wpisały się cztery ważne wydarzenia, tj.: II Sobór Watykański (1962–1965), nowy *Kodeks Prawa Kanonicznego* (z 1983), transformacja ustrojowa w państwie polskim (1989) i pontyfikat św. Jana Pawła II (1978–2005).

Pięćdziesiąt jeden założonych (1850–1990) polskich zgromadzeń zakonnych swoje wewnętrzne struktury organizacyjne dostosowało do aktualnego *Kodeksu Prawa Kanonicznego* (z 1983) nowelizując własne akta prawne (konstytucje). W ramach prowadzonych badań z tej ogólnej liczby polskich zgromadzeń zakonnych, losowo wybrano reprezentatywną grupę sześciu zgromadzeń zakonnych. Ponieważ wśród nich najwięcej, czterdzieści siedem, powstało żeńskich zgromadzeń zakonnych, a tylko cztery męskie, dlatego wybrano pięć żeńskich, w tym: Siostry Felicjanki (1855), Siostry Franciszkańki Rodziny Maryi (1891, gałąź galicyjska), Siostry Michalitki (1897), Siostry Pasjonistki (1918), Siostry Benedyktynki Samarytanki (1926) i jedno polskie męskie zgromadzenie zakonne Księżę Michalitów (1892). Po uzyskaniu formalnego zezwolenia ich władz zakonnych kwerenda naukowa objęła weryfikację materiałów źródłowych, a opublikowanie ich wyników trwało kilka lat. W prowadzonej analizie badawczej zwrócono uwagę na wewnętrzne regulacje prawne, dotyczące m.in: reguł, ustaw, statutów, dyrektoratów, regulaminów, załączników do regulaminów, zarządzeń, protokołów posiedzeń ciał kolegialnych (kapituł generalnych, prowincjalnych) i personalnych (rad generalnych, prowincjalnych, wiceprowincjalnych, wikarialnych, domów zakonnych) oraz ich uchwał, pism okólnych, planów rocznych.

Wskazując wspomnianą reprezentatywną grupę sześciu polskich zgromadzeń zakonnych, analizą badawczą ujęto poziomy podział struktur ich organizacji, od jednopoziomowych do sześciopoziomowych. Jednopoziomowy podział generalny stosuje

obecnie jedno polskie zgromadzenie zakonne. Podział dwupoziomowy generalny i miejscowy (lokalny) domu zakonnego stosuje dwadzieścia polskich zgromadzeń. Podział trójpociemowy na: generalny, prowincjalny i miejscowy (lokalny) domu zakonnego stosuje dwadzieścia polskich zgromadzeń zakonnych. Kolejny podział czteropociemowy na: generalny, prowincjalny, wiceprowincjalny i miejscowy (lokalny) domu zakonnego, stosuje sześć polskich zgromadzeń zakonnych. Podział pięciopociemowy na: generalny, prowincjalny, wiceprowincjalny, delegaturalny i miejscowy (lokalny) domu zakonnego, stosuje trzy polskie zgromadzenia zakonne. Ostatni sześciopociemowy podział na poziom: generalny, prowincjalny, wiceprowincjalny, delegaturalny, miejscowy (lokalny) domu zakonnego i wspólnoty terytorialnej stosuje jedno polskie zgromadzenie zakonne.

Polskie zgromadzenia zakonne nadal prowadzą apostolską działalność na rzecz lokalnej społeczności. W prezentacji tej działalności (w latach 1850–1990), wypada zwrócić uwagę na schemat osi czasowej, ilustrując ustrój zakonne – wewnętrzną strukturę organizacyjną, dostosowywaną do organizacji ich władz i urzędów. Aby przedstawić tę organizację, ujmując szczegółowość i obszerność prowadzonych analiz, bardziej pogłębione badania skoncentrowały się na wspomnianych sześciu polskich zgromadzeniach zakonnych. Analizy badawcze przeprowadzone na tej reprezentacji ilustrują obieg pism urzędowych na poszczególnych poziomach ich struktur organizacyjnych i stanowią egzemplifikację, wskazując, że w podobny sposób odbywa się obieg pism w pozostałych czterdziestu pięciu polskich zgromadzeniach zakonnych, których nie objęto takimi badaniami.

W prezentacji wewnętrznych struktur organizacyjnych polskich zgromadzeń zakonnych, analiza procesów archiwotwórczych koncentrowała się wokół struktury liniowo-sztabowej, uwzględniając podporządkowania hierarchiczne, powiązania służbowymi i zależnościami funkcjonalnymi. Ujmując pionowe i poziome linie obiegu informacji po strukturach organizacyjnych, wspomnianych sześciu polskich zgromadzeń zakonnych, warto prześledzić hierarchiczny, podział władz: generalnych, prowincjalnych, miejscowych (lokalnych) domu zakonnego oraz władz i urzędów dzieł apostolskich. Wskazując dwie linie więzi służbowych i funkcjonalnych ilustrowano podporządkowanie hierarchiczne powiązania służbowymi przełożonego, wpływającego na podwładnego, a powiązania funkcjonalnymi, które przebiegają w przeciwnym kierunku, wskazując, że podwładny może wspierać radą także swego przełożonego.

W analizach prowadzonych na wspomnianej wyżej reprezentacji sześciu polskich zgromadzeń zakonnych, badano też dokonywane zmiany organizacyjne, zachodzące na

poziomach ich struktur organizacyjnych oraz dzieł apostołskich, realizowanych przy ich domach zakonnych, wskazując niektóre wyznaczniki tych zmian, m.in. na: nagłówki, tytuły, treść merytoryczną aktów prawnych (statutów). Ponadto w opisie obiegu informacji: wewnętrznej i zewnętrznej tych zgromadzeń zakonnych, przedstawiono modele przetwarzania ich informacji, koncentrując się, m.in. na: założeniu nowego domu zakonnego Sióstr Felicjanek w Lubartowie, Jadwinowie; założenia Ośrodka Wychowawczego Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrówku; organizowania kapituły generalnej Księży Michalitów i zjazdu: prowincjałów, wiceprowincjałów i przełożonych delegatur Księży Michalitów, w tym na: obejmujących wymianę informacji pomiędzy przełożonym generalnym Księży Michalitów i uczestnikami Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich, a także na informacjach dotyczących przyjęcia: kandydata do zgromadzenia zakonnego Księży Michalitów; informacjach dotyczących przyjęcia dziecka do placówki Przedszkola Niepublicznego im. Ks. Bronisława Markiewicza Sióstr Michalitek w Warszawie i informacjach dotyczących jego pobytu w tej placówce; jak również, dotyczących nieformalnego i formalnego wszczęcia procesu beatyfikacyjnego s. Józefy Joanny Ewy Hałacińskiej, założycielki Sióstr Pasjonistek w Warszawie; oraz obieg informacji przyjęcia kandydata do Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci „Fiszor” Sióstr Benedyktynek Samarytanek w Gaju k. Wyszkowa. Zaprezentowany przepływ informacji w tych zgromadzeniach zakonnych pozwala stwierdzić, że podobny lub zbliżony sposób przepływu informacji występuje w pozostałych czterdziestu pięciu polskich zgromadzeniach zakonnych.

W ślad za obiegiem informacji, podobną procedurę stosowano podczas obiegu pism urzędowych, utrwalonych w wersji tradycyjnej (papierowej) i w wersji nowoczesnej (cyfrowej), zapisanej na elektronicznym nośniku danych. W polskich zgromadzeniach zakonnych nadal dominuje tradycyjny obieg dokumentacji i informacji. Ujmując postać cyfrową dokumentacji elektronicznej w zgromadzeniach zakonnych, zwrócono uwagę, że jest ona jedynie nowoczesną cyfrową formą dokumentu, który wspomaga system tradycyjny papierowej dokumentacji kancelaryjnej.

Zagadnienia procesu archiwalnego obejmującego proces aktotwórczy i proces archiwizacji, badano opierając się na wskazaniach rozprawy metodycznej Bohdana Ryszewskiego *Problemy i metody badawcze archiwistyki* (1985). W ramach procesu aktotwórczego, zwrócono uwagę na pierwszy etap: powstawania dokumentów i zachodzących pomiędzy nimi relacji, drugi etap powstawania jednostek kancelaryjnych i zachodzących pomiędzy nimi relacji oraz trzeci etap powstawania układów registratur i

pomocy kancelaryjnych. W rozprawie prezentowano także twórców dokumentacji zgromadzeń zakonnych, domów zakonnych, którzy podczas pełnionych funkcji sekretarzy, urzędników, byli odpowiedzialni za powstawanie dokumentacji, dotyczącej działalności wewnętrznej i zewnętrznej, a także dokumentacji dotyczącej dzieł apostolskich.

W przebiegu procesu aktotwórczego wypada wyróżnić czynniki: statyczne i dynamiczne. W zgromadzeniach zakonnych czynniki statyczne obejmują władze i urzędy, a ich strukturę przedstawia się w układzie chronologicznym i organizacyjnym. W zakresie czynników statycznych i towarzyszącej im organizacji pracy, w polskich zgromadzeniach zakonnych, wskazuje się: kancelarie, sekretariaty, referaty i stanowiska pracy, obejmujące sześć poziomów: generalne, prowincjalne, delegaturalne, wikarialne, domu zakonnego i wspólnoty terytorialne. Prezentując sprawujących władzę, wskazano: przełożonego generalnego, radę generalną, przełożonego prowincji, radę prowincji, przełożonego wiceprowincji, radę wiceprowincji, przełożonego delegatury, radę delegatury, przełożonego wikariatu, radę wikariatu, przełożonego domu zakonnego, radę domu zakonnego, przełożonego wspólnoty terytorialnej, dyrektora dzieła apostolskiego, który z sekretarzem: generalnym, prowincjalnym, wiceprowincjalnym, delegaturalnym, wikarialnym, domu zakonnego oraz z innymi osobami, uczestniczy w czynnościach kancelaryjnych formalnych i merytorycznych.

Aby zilustrować narastanie dokumentacji w trzech etapach procesu aktotwórczego, analizą badawczą objęto sekretariaty sześciu wspomnianych polskich zgromadzeń zakonnych, w tym następujące sekretariaty: prowincji warszawskiej Sióstr Felicjanek w Warszawie, Ośrodka Wychowawczego Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrówku, kurii generalnej Księży Michalitów w Markach, Przedszkola Niepublicznego im. Ks. Bronisława Markiewicza Warszawie, a także sekretariat generalny Sióstr Pasjonistek i Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci „Fiszor” w Gaju k. Wyszkowa. Pierwszy etap tego procesu objął: narastanie dokumentacji w wymienionych wyżej sekretariatach, prezentację pism urzędowych powstałych w kancelarii, sekretariacie ze wskazaniem na typ kancelarii: dziennikowy, bezdziennikowy, mieszany oraz przykładowe pisma urzędowe, w tym strukturę z podziałem na: wystawcę dokumentu, miejsce i datę powstania, sygnaturę kancelaryjną, treść merytoryczną, uwierzytelnienie pism urzędowych poprzez pieczęcie i podpisy pod treścią pism urzędowych. Drugi etap procesu aktotwórczego objął powstawanie jednostek kancelaryjnych z pism urzędowych i relacje zachodzące pomiędzy nimi. W ramach dwóch etapów procesu aktotwórczego zwrócono uwagę na czynności merytoryczne i formalne. Podczas czynności merytorycznych, procedura kancelaryjna

objęła powstawanie pism urzędowych. W ramach czynności formalnych analizowano czynności kancelaryjne, m.in.: przyjmowanie przesyłek pocztowych, rejestrację, dekretację, wysyłkę korespondencji, łączenie akt w sprawy, przechowywanie akt bieżących. Omawiając trzeci etap procesu aktotwórczego, akcentowano: powstawanie układów registratur i pomocy kancelaryjnych w zgromadzeniach zakonnych. W prowadzonych badaniach skoncentrowano się na wspomnianych sześciu polskich zgromadzeniach zakonnych i wybrano do szczegółowej analizy przykładowe serie dokumentacji, powstające w ich kancelariach, sekretariatach. Podczas wglądu w dokumentację zarządu zgromadzeń zakonnych, analiza badawcza objęła: powstające protokoły posiedzeń ciał kolegialnych, dokumentację akt personalnych, kartotek, akt osobowych, formacji zakonnej, spotkań grup formacyjnych, życia wspólnotowego, działalności apostolskiej oraz administracji dóbr materialnych. Analizowano też powstające serie dokumentacji w sekretariatach dzieł apostolskich, akty prawne, m.in.: statuty, zbiory uregulowania zasad postępowania w postaci regulaminów, zakresy prowadzonej działalności, w tym plany pracy, plany profilaktyki, programy wychowawcze, akt personalnych personelu wychowawczego i wychowanków domów dziecka, listy płac, regulaminy pracy i wynagrodzeń.

Opracowane schematy prezentujące sześć wspomnianych polskich zgromadzeń zakonnych, wskazują, jak narasta dokumentacja pism urzędowych podczas: erygowania domu zakonnego w prowincji warszawskiej Sióstr Felicjanek w Lubartowie, Jadwinowie (2008); założenia Zakładu Wychowawczego Dzieci Niepełnosprawnych zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrówku (1990); zwołania kapituły generalnej Księży Michalitów w Górkach k. Garwolina (obradującej od 20 do 25 kwietnia 1998), spotkania organów konsultacyjnych z przełożonym generalnym Księży Michalitów, opracowania sprawozdania dla Sekretariatu Stanu w Watykanie, powstania sprawozdania z działalności Księży Michalitów dla Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Polsce, przyjęcia kandydata do zgromadzenia Księży Michalitów; przyjęcia dziecka do Przedszkola Niepublicznego im. Ks. Bronisława Markiewicza Sióstr Michalitek w Warszawie; nieformalnego i formalnego rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego s. Józefy Joanny Ewy Hałacińskiej założycielki Sióstr Pasjonistek w Warszawie (1995–1996); zewnętrznego i wewnętrznego obiegu pism z przyjęcia dziecka do Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci „Fiszor” Sióstr Benedyktynek Samarytanek w Gaju k. Wyszkowa. Badania procesów aktotwórczych polskich zgromadzeń zakonnych dobrze ilustrują, dokumentację pism urzędowych, przechowywaną czasowo w kancelarii,

sekretariacie zgromadzeń zakonnych, zapisaną w formie: tradycyjnej (papierowej) i formie nowoczesnej (cyfrowej). Prowadzone badania procesów aktotwórczych jednostek kancelaryjnych, można wskazać czy występują braki pism urzędowych i stwierdzić czy przechowywana dokumentacja jest kompletna, czy niekompletna.

Przy omawianiu procesu aktotwórczego w systemie tradycyjnym opartym na dokumentacji tradycyjnej, papierowej, nie sposób pominąć obiegu pism nowoczesnych, elektronicznych, w postaci cyfrowej. Coraz częściej też w kancelariach, sekretariatach zgromadzeń zakonnych rozważa się możliwość wprowadzenia systemów i narzędzi informatycznych. Elektroniczne systemy zarządzania dokumentacją EZD (*Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją*) mogą służyć pomocą w przebiegu procesów aktotwórczych. Popularyzacja ogólnopolskiej platformy teleinformatycznej ePUAP (*elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej*) z możliwością zastosowania jej w zgromadzeniach zakonnych, może przynieść wymierne efekty. Jak mogłaby przebiegać informatyzacja procesów aktotwórczych przy zastosowaniu wspomnianych narzędzi, zaprezentowano zagadnienie na podstawie omawianych sześciu polskich zgromadzeń zakonnych. Z analiz badawczych wynika, że kancelarie, sekretariaty tych zgromadzeń zakonnych są wyposażone w komputery z informatycznym systemem oprogramowania, np. MS Windows i system informatycznego narzędzia MS Word, drukarki i skanery. Takie wyposażenie pozwala sporządzać cztery rodzaje pism urzędowych: 1) wydruk komputerowy pisma pozostającego papierem, 2) skan dokumentu tradycyjnego, odwzorowanie tekstu, 3) cyfrowy zapis pisma urzędowego, przeznaczony do druku, 4) dokument cyfrowy, przechowywany jako typ *born-digital*. W zgromadzeniach zakonnych komputery są przystosowane, m.in. do: sporządzenia pism w wersji cyfrowej i przechowywania ich w pamięci komputera, korzystania z poczty elektronicznej e-mail, nawiązywania kontaktów z innymi zewnętrznymi elektronicznymi systemami zarządzania dokumentacją, wyszukiwania potrzebnych informacji przy pomocy przeglądarki Internet Explorer. Zgromadzenia zakonne korzystają z zewnętrznych portali internetowych, m.in. do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych: ZUS PUE (*Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Platforma Usług Elektronicznych*), składania sprawozdań: GUS (*Główny Urząd Statystyczny*), przekazywania informacji z rejestrem ABI (*Administrator Bezpieczeństwa Informacji*), portalu podatkowego którego częścią jest e-Deklaracja, systemu aplikacji SIO (*System Informacji Oświatowej*), aplikacji ODPN (*Obsługa Dotacji Placówek Niepublicznych*), składanych sprawozdań do CAS (*Centralna Aplikacja Statystyczna*), SAC (*Statystyczna Aplikacja Centralna*). W omówieniu elektronicznego systemu

zarządzania dokumentacją EZD, zaprezentowano strukturę organizacyjną polskich zgromadzeń zakonnych uwzględniając ich: domy zakonne – instytucje, jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne, referaty, stanowiska pracy, przypisując im miejsce w systemie obiegu dokumentacji i informacji.

Grono użytkowników elektronicznego systemu zarządzania dokumentacją EZD mogą poszerzyć wspólnoty zgromadzeń zakonnych oraz użytkownicy zewnętrzni i osoby prawne lub fizyczne. Dlatego zaproponowano, aby w konstruowaniu składów chronologicznych dokumentacji i ich obsłudze, elektroniczny system zarządzania dokumentacją EZD, zgromadzenia zakonne stosowały cztery typy składu chronologicznego dokumentacji: 1) wydruk komputerowy papierowy, który pozostaje w takiej formie także po opieczętowaniu i ręcznym podpisaniu, 2) przesyłek pism urzędowych przychodzących dla których dokonano pełnego odwzorowania, 3) przesyłek wychodzących pism urzędowych papierowych, 4) przesyłek przychodzących, pism urzędowych z niepełnym odwzorowaniem.

Zważywszy, że elektroniczny system zarządzania dokumentacją EZD wydatnie skraca czas obiegu pism urzędowych pomiędzy instytucjami kościelnymi i państwowymi, zaproponowano symulacyjny obieg pism urzędowych pomiędzy: władzami generalnymi w Rzymie a sekretariatem prowincji Sióstr Felicjanek z siedzibą ich władz prowincjalnych w Warszawie podczas: organizowania nowego domu zakonnego w Lubartowie, Jadwinowie, w prowincji Matki Bożej Królowej Polski; podczas obiegu pism urzędowych pomiędzy sekretariatem Ośrodka Wychowawczego Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrówku a dyrekcją ośrodka wychowawczego i rodzicami, dzieci przebywających w tym ośrodku; pomiędzy sekretariatem kurii generalnej Księży Michalitów w Markach i kapitułą generalną, m.in.: podczas jej zwołania oraz: wyboru delegatów, wypełniania ankiet, przesyłania sprawozdań, przekazu listów okólnych; pomiędzy dyrekcją Przedszkola Niepublicznego im. Ks. Bronisława Markiewicza Sióstr Michalitek w Warszawie a rodzicami, opiekunami prawnymi podczas składania dokumentów przyjęcia dziecka do przedszkola. Wprowadzenie EZD w sekretariacie generalnym Sióstr Pasjonistek w Warszawie, przyniosłoby też wymierne korzyści podczas wymiany pism urzędowych i informacji w toczącym się procesie beatyfikacyjnym założycielki Sióstr Pasjonistek Sługi Bożej s. Józefy Joanny Ewy Hałacińskiej. Pisma urzędowe w postaci cyfrowej docierałyby bezzwłocznie do pełniących posługę władzy w kościele i piastujących urzędy kościelne w instytucjach kościelnych. Zastosowanie EZD w zgromadzeniu zakonnym Sióstr Benedyktynck Samarytanek w prowadzonym przez nich

Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci „Fiszor” w Gaju k. Wyszkowa, ewidentnie usprawniłoby też obieg pism urzędowych do dyrekcji i pracownika socjalnego.

Upowszechnianie komputeryzacji zastosowanej w zgromadzeniach zakonnych umożliwia powstawanie pism urzędowych w formie cyfrowej i może stanowić podstawę do badań nad informatyzacją procesów aktotwórczych. W rozprawie odwołano się do specjalistycznej literatury, eksponując zasadnicze punkty tego zagadnienia, w tym: 1) cele i zadania poszczególnych stanowisk pracy, 2) osoby zakonne wykonujące czynności kancelaryjne, 3) struktury organizacyjne dla potrzeb procesów aktotwórczych, 4) technikę i technologię działania. Wobec powyższego zaprezentowano cele i zadania, przypisane poszczególnym stanowiskom pracy, analizowano: kancelarię, sekretariat zgromadzenia zakonnego, stanowisko sekretarza zgromadzenia zakonnego, informatyzację obejmującą czynności kancelaryjne formalne i merytoryczne, powstawanie dokumentów, ujednolicanie zarządzania dokumentacją i informacją. Wskazując osoby, pełniące funkcje sekretarzy w zgromadzeniach zakonnych, uwzględniono ich: kwalifikacje zawodowe, kompetencje, zakresy obowiązków w strukturze organizacyjnej domów zakonnych polskich zgromadzeń zakonnych.

Warto zwrócić uwagę na stosowany w procesach aktotwórczych, ujednolicony system zarządzania dokumentacją i informacją zgromadzeń zakonnych. Wprowadzane nowe technologie w budowanym systemie informatycznym dla procesów aktotwórczych obligują sekretarzy zgromadzeń zakonnych do ujednolicenia procedur postępowania. Wymiernym efektem obsługi systemu informatycznego w kancelarii, sekretariacie zgromadzeń zakonnych, jest dostosowaniem procedur informatycznych do wewnętrznych potrzeb, aby umożliwić efektywnie jego obsługę podczas powstawania: zespołów archiwalnych, podzespołów archiwalnych, serii archiwalnych, klas archiwalnych, jednostek archiwalnych, dokumentów tradycyjnych – papierowych i nowoczesnych – cyfrowych.

Odrębnym zagadnieniem, obejmującym zakres badań procesu archiwotwórczego jest proces archiwizacji. Obejmując badaniem sześć reprezentatywnych, polskich zgromadzeń zakonnych: archiwum prowincji warszawskiej Sióstr Felicjanek w Warszawie, archiwum Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Warszawie, archiwum generalnego Księży Michalitów w Markach, archiwum Sióstr Michalitek w Miejsu Piastowym, archiwum Pasjonistek w Warszawie, archiwum Sióstr Benedyktynek Samarytanek w Niegowie: w procesie archiwizacji wyróżniono dwa etapy: selekcję pism urzędowych i opracowanie archiwalne. W tym odniesieniu odwołano się do aktów prawnych (ustaw),

aktów normatywnych (rozporządzeń), funkcjonujących w archiwach państwowych w celu wypracowania własnych praktyk opartych o zarządzania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w archiwach polskich zgromadzeń zakonnych. Uwzględniono ustawę sejmową z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity, DzU z 2018, poz. 217).

Wskazując dwa etapy procesu archiwizacji: selekcję pism urzędowych i ich opracowanie w polskich zgromadzeniach zakonnych, weryfikowano w jakim zakresie on występuje. Podczas analiz badawczych prowadzonych na dokumentacji archiwalnej wspomnianych sześciu zgromadzeń zakonnych, w rozprawie zwrócono uwagę na brak ujednoliconych procedur selekcji tej dokumentacji i oceny jej wartości. Opracowanie tej dokumentacji archiwalnej zaprezentowano w standardzie FOPAR (*Format Opisu Archiwaliów*), zawierającym dziewięć ujednoliconych poziomów archiwalnych, tj.: archiwum, archiwum historyczne, grupy zespołów, zespołu archiwalnego, podzespołu archiwalnego, serii archiwalnej, klasy archiwalnej, jednostki archiwalnej, dokumentu archiwalnego. Ujmując zagadnienie procesu archiwizacji dokumentacji, podjęto badania kancelaryjnej postaci akt, dokumentacji przechowywanej w archiwach zgromadzeń zakonnych, jak również ewentualny proces digitalizacji tej dokumentacji i budowany portal internetowy dla archiwów zgromadzeń zakonnych.

Procesy archiwotwórcze, które zaprezentowano w habilitacyjnej rozprawie naukowej, to zasadniczo główne przedsięwzięcie badawcze, realizowane przez autora (od 2006), w publikowanych równocześnie wynikach badań z zakresu archiwistyki. Kontynuację zainicjowanej i nadal prowadzonej działalności naukowej, wyznacza jego aktywność naukowa i powiązane z nią nowe kierunki badań.

V. OMÓWIENIE POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ naukowo – badawczych (artystycznych):

Badania procesów archiwotwórczych zaprezentowane w tej rozprawie, nie zawężają przedmiotu zainteresowań badawczych autora, lecz obejmują dodatkowo zagadnienia: archiwistyki i wpisujący się w nią zakres: metodologii, teorii archiwalnej i nauk jej pokrewnych. Ten zakres zagadnień, był podejmowany przez autora na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu i Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie w trakcie seminariów naukowych, organizowanych przez Bohdana Ryszewskiego. Kontynuację prowadzonych badań naukowych stanowi praca archiwisty generalnego w Archiwum Generalnym Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w

Markach. W archiwum zakonnym autor prowadzi badania naukowe z zakresu metodologii pracy archiwalnej, nadzór nad narastającą dokumentacją w kancelariach, jak również archiwizację i ewidencję zasobu archiwalnego, kontrolę przechowywania i konserwację dokumentacji, opis zasobu, budowę głównej bazy danych archiwum, wyszukiwanie i udostępnianie wskazanej dokumentacji. Uzupełnieniem pracy archiwisty generalnego są: wykłady prowadzone od roku 2008, które obejmują edukację i kształcenie studentów w Szkole Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie, a także prowadzone prace w archiwum zakonnym Księży Michalitów i archiwum parafialnym parafii pw. św. Katarzyny, na terenie parafii w Buschhoven k. Bonn.

A. Komputeryzacja archiwów zakonnych:

Zastosowanie komputeryzacji w archiwach, także zakonnych to znaczące przedsięwzięcie. Taką potrzebę dostrzegał Bohdan Ryszewski, który w latach osiemdziesiątych XX wieku, w ramach prowadzonych seminariów naukowych w Zakładzie Archiwistyki UMK w Toruniu, zajmował się naukowo tym zagadnieniem. Zastosowanie komputeryzacji w archiwum zakonnym Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola dostrzegał też autor niniejszej pracy habilitacyjnej. W tym celu podjął badania struktury zakonnego zasobu archiwalnego i opracowania tego zasobu z uwzględnieniem następujących poziomów opisu archiwalnego: archiwum, archiwum historyczne, grupy zespołu archiwalnego, zespołu archiwalnego, podzespołu archiwalnego, serii archiwalnej, klasy archiwalnej w standardzie FOPAR (*Problemy opracowania zasobu archiwów zakonnych w skomputeryzowanych systemach informacyjnych na przykładzie Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola*, Warszawa 2008). Zorganizowane archiwum generalnego Księży Michalitów, z wydzielonymi nowatorskimi poziomami opisu archiwalnego, przechowującego w całości dokumentację archiwalną oraz sieci archiwów domowych, przeznaczonych na czasowe przechowywanie dokumentacji archiwalnej, wzbudziło zainteresowanie wśród księży archiwistów zakonnych domowych i współbraci Michalitów (*Archiwa w Zgromadzeniu Świętego Michała Archaniola*, „Wspólnota Michael” 2005, r. 26, nr 4/107, s. 12–15). Prowadzone badania nad archiwami zakonnymi z wyodrębnieniem poziomów opisu archiwalnego w ich zasobach archiwalnych, mogą być wskazaniem dla innych archiwistów zakonnych (*Wkład Profesora Bohdana Ryszewskiego w komputeryzację Archiwum Generalnego Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola*, [w:] *Historia Archiwistyka Informacja naukowa*, Olsztyn 2009, s. 35–38). Według autora

ważne było wyjście poza krąg jednego zgromadzenia zakonnego Księży Michalitów i popularyzowanie komputeryzacji w organizowaniu archiwów kościelnych, zakonnych (*Organizacja archiwów kościelnych w aspekcie archiwum generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola*, „Mi-cha-el CSMA” 2007 nr 13, s. 65–104). Kontynuację badań nad zasobem archiwalnym w archiwach zakonnych, podjętą w pracy habilitacyjnej, poszerzono, stosując różnorodność procedur archiwalnych w przyjętym standardzie (*Różnorodność i standaryzacja w archiwach zakonnych Kościoła rzymskokatolickiego*, [w:] *Toruńskie konfrontacje archiwalne. archiwistyka między różnorodnością a standaryzacją*, Toruń 2013, t. 3, s. 331–346). Ewaluacja badań archiwów, ich zasobów archiwalnych, i ich komputeryzacji, skłoniły autora do podjęcia rozważań na temat zespołowości w archiwach zakonnych (*Problem zespołowości w archiwach zakonnych*, [w:] *Zatrzymać przeszłość dogonić przyszłość. Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Wrocław 5–7 września 2012 r.*, Warszawa 2013, s. 87–94). Podczas prowadzonych i kontynuowanych badań struktur zasobu archiwów zakonnych, autor akcentował wagę podjętej i podejmowanej problematyki (*Struktura zasobu archiwów zakonnych*, [w:] *Symposia Archivistica t. I: Zasada strukturalna jako podstawa opisu archiwaliów w zintegrowanych systemach informacji archiwalnej*, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2015, s. 81–96). Zasób archiwalny i jego struktura nie zamyka tego zagadnienia. Nie sposób bowiem pomijając twórcę dokumentacji archiwalnej przechowywanej w kancelariach domów zakonnych, sekretariatach – ich komórkach organizacyjnych (*Problemy współczesnej kancelarii domu zakonnego*, „Archiva Ecclesiastica” 2007, r. 4, s. 45–56). W ramach autoprezentacji, autor zaprezentował działalność twórcy dokumentacji na przykładzie sekretariatu Księży Michalitów (*Sekretariat wiceprowincji niemiecko-austriackiej Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Kolonii*, [w:] *Z uczniami, kolegami i przyjaciółmi w świecie nauki*, Olsztyn 2014, s. 383–397). Ponieważ zasób archiwalny i ich twórcy wyznaczają kierunek narastania dokumentacji w archiwach zakonnych, stąd wypada omówić procedurę opracowania archiwalnego w archiwach zakonnych, z wyróżnieniem specyficznych rodzajów dokumentacji (*Specyficzne rodzaje dokumentacji wraz z pomocami archiwalnymi w wybranych archiwach zgromadzeń zakonnych*, „Archeion” 2016, t. 117, s. 406–420). Autor zwrócił też uwagę w opracowaniach naukowych na opis archiwalny i jego standaryzację w archiwach kościelnych (*Standaryzacja opisu archiwalnego w archiwach Kościoła katolickiego*, [w:] *Symposia Archivistica, t. III: Standaryzacja opisu archiwalnego*, red. J. Bednarek i P. Perzyna, Warszawa – Łódź 2016, s. 149–161). Przechodząc do kwestii wyszukiwania

potrzebnych informacji w archiwach zakonnych autor skoncentrował się na ich omówieniu (*Specyficzne elementy wyszukiwawcze w zasobie archiwów zakonnych*, [w:] *Symposia Archivistica*, t. IV: *Problemy archiwalnego opisu informacyjnego*, red. W. Chorążyczewski i A. Rosa, Warszawa 2017, s. 147–159). Obecnie eksponuje się techniki digitalizacji zasobu archiwalnego. Techniki dygitalizacji były podejmowane przez autora w badaniach naukowych (*Stan informatyzacji i digitalizacji archiwów kościelnych*, [w:] *Strategia i metoda digitalizacji i udostępniania zbiorów kościelnych*, Warszawa 2012, s. 45–58). Opracowanie autora zawiera charakterystykę zasobu archiwalnego (*Zasób Archiwum Generalnego Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2004, t. 82, s. 123–142).

B. Popularyzacja profesów Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola:

Zgromadzenie zakonne jest nastawione na współdziałanie we współpracy wewnętrznej i zewnętrznej w prowadzonych dziełach apostolskich. Uwzględniając to dobro, na które składa się dorobek całej wspólnoty, wypada wymienić wkład księży i braci Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola, którzy byli autorami w różnych publikacjach, w tym także niniejszego, który jest autorem licznych publikacji, m.in.: opracowania biograficznego prezentującego jednego z byłych przełożonych generalnych Księży Michalitów (*Sylwetka księdza Władysława Janowicza CSMA. Wzór do naśladowania*, „Powściągliwość i Praca” 2004, r. 55, nr 11 (643), s. 14–15); opracowania biograficznego prezentującego ks. bpa Jana Chrapka – michality (*Osoba ks. bp. Jana Chrapka (w świetle spuścizny archiwalnej Archiwum Generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola)* [w:] *Duchowieństwo i Laicy*, Warszawa 2010, s. 136–147); opracowania biograficznego na temat wieloletniej pracy misjonarza, który posługiwał na placówce misyjnej w Papui Nowej Gwinei (*Jubileusz ks. dr. hab. Zdzisława Z. Kruczka CSMA, misjonarza z Papui Nowej Gwinei*, „Annales Missiologici Posnanienses” 2010, t. 17, s. 173–188); opracowania, które stanowi formę porównania działalności św. Brunona z Kwerfurtu z prowadzoną w latach osiemdziesiątych XX wieku działalnością misyjną Księży Michalitów w Demokratycznej Republice Konga (*Działalność misyjna Zgromadzenia Księży Michalitów w Demokratycznej Republice Konga w porównaniu z misją Św. Brunona w Kwerfurtu*, [w:] *Kościół i społeczeństwo. Studia nad obiegiem informacji i konfliktami zbrojnymi w dawnych i nowych wiekach*, Warszawa 2012, s. 265–276). Opracowania w formie wywiadu przeprowadzonego z jednym z najstarszych kapłanów

Księżę Michalitów, ukazujący jego michalicką duchowość i bogactwo życia zgodnego z michalickim charyzmatem zgromadzenia (*Idea wychowawczej prewencji i asystencji w życiu duchowym kapłana i zakonnika – rozmowa z ks. Stanisławem Hędrzakiem ze Zgromadzenia Księżę Michalitów*, „Wychowanie na co dzień” 2011, nr 4–5 (211–212), s. 38–46). Opracowania na podstawie archiwum osobowego ukazujące bohaterską postawę męczenników prezentowaną przez Księżę Michalitów, na m.in.: bł. Wojciecha Nierychlewskiego i bł. Władysława Błądzińskiego i innych Księżę Michalitów (*Błogosławieni Księża Michalici wobec terroru wojennego (w świetle spuścizn archiwalnych Archiwum Generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola)* [w:] *Kościół i społeczeństwo. Studia nad obiegiem informacji i konfliktami zbrojnymi w dawnych i nowych wiekach*, Warszawa 2012, s. 239–249). Opracowania biograficznego wchodzącego w skład słownika biograficznego (*Słownik biograficzny księży pracujących w Kościele gorzowskim 1945–1956*, Zielona Góra 2017, t. 2, s. 201, *Kurzyk Antoni CSMA (1909–1972)*, *Słownik biograficzny księży pracujących w Kościele gorzowskim 1945–1956*, Zielona Góra 2018, t. 3, s. 128–129, *Partyga Wojciech CSMA (1909–1977)*). Opracowania ujmującego osoby świeckie, które przyczyniły się do popularyzacji Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola i jego założyciela bł. Bronisława Markiewicza, warto zwrócić uwagę na (*Materiały Karola Górskiego dotyczące bł. Bronisława Markiewicza i wychowanków w zasobie Archiwum Generalnego Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Markach*, „Archiwa – Kancelarie – Zbiory” 2012, nr 3 (5), s. 201–214).

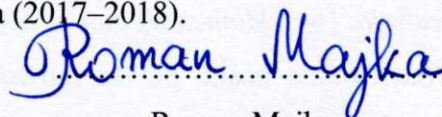
C. Popularyzacja Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola:

Prezentacja dawnej pierwszej kaplicy Księżę Michalitów w Miejscu Piastowym znalazła się w opracowaniu (*Polichromia dawnej kaplicy zakładowej księży Michalitów w Miejscu Piastowym*, „Wspólnota Michael” 1990, nr 1/40, s. 20–21). Opracowanie eksponujące charyzmat Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola (*Charyzmat Zgromadzenia Księżę Michalitów w ich piśmiennictwie i jego wpływ na działalność* [w:] *Piśmiennictwo sakralne w dziejach Polski do końca XVIII wieku na tle powszechnym*, Józefów 2012, s. 259–277). Także charyzmat Księżę Michalitów w tekście przetłumaczonym na język hiszpański (*El carisma miguelita en el periódico Templanza y Trabajo*. [w:] *Momentos con el beato Bronislao Markiewicz*, Ñemby 2018, s. 135–144). Opracowanie hasła: powściągliwość i praca (*Powściągliwość i Praca*, „Encyklopedia Katolicka” 2012, t. 16, s. 152). Opracowanie ukazujące rolę zgromadzenia zakonnego

Księży Michalitów w społeczeństwie polskim (*Obraz społeczeństwa polskiego (w świetle dokumentów zasobu archiwalnego Archiwum Generalnego Zgromadzenia Św. Michała Archaniola)* [w:] *Duchowieństwo i Laicy*, Warszawa 2010, s. 51–60). Opracowanie ukazuje też zaangażowanie Księży Michalitów w dzieło apostolskie kształcenia, wychowania dzieci i młodzieży dla polskiego społeczeństwa (*Działalność wychowawcza i edukacyjna księży Michalitów jako pomoc państwu polskiemu (w świetle zasobu Archiwum Generalnego Zgromadzenia św. Michała Archaniola) – (komunikat)* [w:] *Kościół i Państwo. W dziejach, źródłach i studiach nad przeszłością*, Warszawa 2008, s. 61–70). Opracowanie ukazujące kulturotwórczy i społeczny wpływ bł. B. Markiewicza na Kościół rzymskokatolicki, (*Kulturotwórczy i społeczny wpływ bł. Bronisława Markiewicza na Kościół rzymskokatolicki (w świetle spuścizny archiwalnej Archiwum Domowego Zgromadzenia św. Michała Archaniola w Miejscu Piastowym)* [w:] *Kościół i społeczeństwo. Studia nad obiegiem informacji i konfliktami zbrojnymi w dawnych i nowych wiekach*, Warszawa 2012, s. 147–157).

D. Kształcenie archiwistów:

Ważnym obszarem badawczym dla autora jest kształcenie archiwistów w Szkole Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie (2008–2019), na wydziale historycznym tej uczelni, studiów licencjackich wykładał specjalistyczne przedmioty z archiwistyki: kancelaria współczesna, zarządzanie i informatyzacja zasobów archiwalnych, postępowanie z kancelarią niejawną, archiwizowanie dokumentacji nieaktowej, archiwa kościelne, podstawy informacji i zarządzania, prawo administracyjne, zarządzanie archiwami, digitalizacja archiwów. Sprawował opiekę nad studentami Szkoły Wyższej Przymierza Rodzin biorących udział w praktykach archiwalnych w Archiwum Generalnym Zgromadzenia Świętego Michała Archaniola w Markach. Ponadto autor podczas organizowanych sympozjów naukowych w SWPR w Warszawie (2006–2010) wygłaszał referaty z dziedziny historii, które zostały opublikowane i wyżej omówione. Od 2016 r. autor uczestniczy w posiedzeniach Senatu Szkoły Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie i brał czynny udział w przygotowywaniu Wniosku do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Warszawie o utworzenie studiów magisterskich na Szkole Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie na kierunku Historia (2017–2018).

Roman Majka